

30 oktober 2024

Onder embargo tot woensdag 30 oktober 2024 0.01u.

Bijna honderd fatbikers op spoedeisende hulp in één week tijd

In de eerste week van oktober belandden 1.291 mensen op de spoedeisende hulp (SEH) door een fietsongeval. 96 slachtoffers zaten op een fatbike als bestuurder of passagier. Overige e-bikes en andere fietsen waren verantwoordelijk voor respectievelijk 480 en 715 SEH-bezoeken. Daarnaast vond twee derde van de fatbike-ongevallen plaats in een Randstedelijke provincie. Dit blijkt uit de resultaten van de meetweek fietsongevallen, waarvoor alle 82 Nederlandse SEH's het aantal fietsongevallen registreerden. Bij de aanname dat deze week een gemiddelde week was, is de grove schatting dat er jaarlijks 5000 fatbikers op de SEH worden behandeld.

Fatbikers die na een ongeval met letsel op de SEH terecht kwamen werden relatief vaker opgenomen in het ziekenhuis voor verdere behandeling. Waar dit voor e-bikers en andere fietsers ging om 16 procent en 13 procent, was dit voor fatbikers 22 procent, wat een indicatie geeft voor gemiddeld ernstiger letsel. Naast de 96 fatbikers die de SEH bezochten, waren 31 personen aangereden door een fatbike. Verder viel op dat slechts drie procent van de fatbikers en zes procent van de e-bikers die zich meldden op de SEH een helm droegen.

Provinciale verschillen

Twee op de drie SEH-bezoeken door ongevallen met een fatbike vond plaats bij een ziekenhuis in één van de drie Randstedelijke provincies – Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht. In verhouding tot e-bikes en andere fietsen vond in Noord-Holland dus een relatief groot aantal fatbike-ongevallen plaats, ook na correctie voor verschillen in bevolkingsaantallen per provincie. In de niet-Randstedelijke provincies waren aanzienlijk meer ongevallen met e-bikes dan met fatbikes.

“De meetweek geeft een beter beeld van de daadwerkelijke omvang van het aantal SEH-bezoeken na ongevallen met zowel fatbikes als e-bikes dan we tot nu toe voor met name fatbikes konden opmaken op basis van onze eigen data uit het Letsel Informatie Systeem. Zo laten de resultaten van de meetweek zien dat de fatbike-problematiek groter is dan verwacht en zich niet representatief verdeelt over het hele land”, vertelt Martijntje Bakker, directeur van VeiligheidNL. “De uitkomsten onderstrepen de noodzaak voor maatregelen om deze negatieve trend te keren.”

Fatbiker en e-biker vaak onder de 16 jaar

Het aantal jonge fatbikers dat op de SEH belandde was fors: in bijna de helft van de fatbike-ongevallen was het slachtoffer tussen de 12 en 15 jaar. Hoewel dit bij e-bikes om iets minder dan één op de tien gevallen gaat, lag het totale aantal e-bike ongevallen fors hoger. Het aantal jongeren tussen de 12 en 15 dat na een ongeval met een e-bike op de SEH belandt is daarmee gelijk aan de fatbike. Bij elkaar opgeteld zijn er met 86 SEH-bezoeken onder 12 tot en met 15-jarigen zelfs meer ongevallen voor elektrische fietsen dan de 77 die bij deze groep geturfd werden voor fietsen zonder trapondersteuning.

“We zien wederom bevestigd dat er veel jonge fatbikers en e-bikers op de spoedeisende hulp belandden. Dat men amper een helm draagt helpt ook niet mee”, aldus Jochem Hoogendoorn, voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Traumachirurgie. “Nieuw is dat het totale aantal ongevallen met elektrische fietsen onder de 16 jaar zelfs dat van de ongevallen met andere fietsen overtreft”, vult David Baden, voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Spoedeisende Hulp Artsen, aan. Marcel Aries, voorzitter van Artsen voor Veilig Fietsen, hoopt

dat de cijfers aanleiding geven om de leeftijdsgrens voor al het fietsverkeer met trapondersteuning toch gelijk te trekken met die voor brom- en snorfietsen. "Elk slachtoffer is er één te veel. Zeker als het gaat om kinderen."

Meetweek fietsongevallen

Om op korte termijn meer inzicht te krijgen in het aantal ongevallen met een fatbike en deze ook te kunnen vergelijken met de e-bike en andere fietsen (inclusief racefiets en mountainbike), organiseerde VeiligheidNL samen met de Nederlandse Vereniging van Spoedeisende Hulp Artsen (NVSHA), de Nederlandse Vereniging voor Traumachirurgie (NVT) en Artsen voor Veilig Fietsen (AvVF) van 30 september tot en met 6 oktober 2024 een meetweek fietsongevallen.

Alle 82 Nederlandse SEH's turfden een week lang ieder SEH-bezoek door een ongeval met een fatbike, e-bike of andere fiets (inclusief racefiets en mountainbike). De registratie geeft inzicht in absolute aantallen:

- Leeftijdscategorieën van slachtoffers per type fiets;
- Soort letsel van slachtoffers per type fiets;
- Of het slachtoffer bestuurder of rijder was;
- Het wel of niet dragen van een fietshelm;
- Wel/geen opname in het ziekenhuis of operatie.

Let op: de wijze van registratie door middel van turven kent beperkingen. Zo is het niet mogelijk om verbanden te leggen tussen de bovengenoemde registratiecategorieën.

Omdat de gegevens niet naar individuele gevallen of personen herleidbaar mogen zijn, worden er geen cijfers van specifieke regio's of individuele ziekenhuizen gedeeld.

Voor meer informatie en interviewaanvragen kan contact worden opgenomen met:

Tom de Beus
PR-adviseur VeiligheidNL
06 41 37 46 51
t.debeus@veiligheid.nl